

JÓZEF CHMIELARSKI

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Sap. Józef Chmielarski, 35 lat, robotnik kolejowy; 11 Batalion Saperów Kolejowych, kompania warsztatowa.

2. Data i okoliczności zaaresztowania:

Zabrany do niewoli rosyjskiej z armii polskiej 20 września 1939 r. we Włodzimierzu.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Wywieziony do Rosji do Szepietówki, stamtąd przewieziony z powrotem na teren Polski do obozu Żytowicze [Żydatycze]. Mieszkałem w stajni.

4. Opis obozu, więzienia:

Wyżywienie było bardzo marne. Stosunek do jeńców bardzo niedobry i wrogi, bito mnie i często w nocy budzono i zamykano w karcu za niewykonanie normy pracy dziennej. Z obozu tego przewieziony zostałem do obozu Podliski [Małe], później do Olszanicy. Po wybuchu wojny sowiecko-niemieckiej przewieziono mnie do łagru w głąb Rosji, do Starobielska.

5. Stosunek władz NKWD do Polaków:

W czasie podróży było nas ok. 1,8 tys. Polaków, a do Starobielska przybyło nas ok. 1 670 osób. Tych, którzy nie mogli dalej iść, po drodze wysłannicy NKWD pozabijali. Znane mi są nazwiska zamordowanych przez NKWD jeńców, którzy zostali zastrzeleni i przebici bagnetami w czasie transportu w głąb Rosji. Są one: Kamiński z Krakowa, rocznik 1910, Posz z Lublina, Dymek z Warszawy. W czasie marszu nie dawali dostatecznie ani jeść, ani pić.

6. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Pomoc lekarska niedostateczna.

7. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

Łączności ani z krajem, ani z rodziną nie miałem.

8. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

Do wojska polskiego wstąpiłem z powrotem w Starobielsku, gdy armia polska zaczęła się organizować, a mnie wypuszczono na wolność.

Miejsce postoju, 10 marca 1943 r.